VN2026-002366
bc centrum

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Centrum van 17 februari 2026

Portefeuille
Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (32)
Openbare Ruimte en Groen (33)

Agendapunt
A2

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

**Onderwerp**

Vaststellen van de Handleiding Feestverlichting voor ondernemers in stadsdeel Centrum

**Het dagelijks bestuur Stadsdeel Centrum besluit**

- In te stemmen met de Nota van Beantwoording (NvB) n.a.v. zienswijzen;
- In te stemmen met de Handleiding Feestverlichting voor ondernemers in stadsdeel Centrum.

**Kernboodschap**

In de herfst en winter wordt de openbare ruimte elk jaar verrijkt met feestverlichting. Vroeger hing de verlichting alleen rond de kerstdagen in de straten. Tegenwoordig is er technisch steeds meer mogelijk en hangt de verlichting er ook meerdere maanden per jaar. In winkelstraten en uitgaansgebieden kan dat van invloed zijn op het woon- en leefklimaat. Bij bewoners er ondernemers is steeds meer behoefte aan duidelijkheid. Daarom hebben we voor feestverlichting van ondernemers in winkel- en uitgaansgebieden een handleiding vastgesteld. Met deze handleiding geven we bewoners en ondernemers duidelijkheid over wat kan.

**Bestuurlijke achtergrond**

Op basis van de huidige regelgeving (APV) is voor het aanbrengen van feestverlichting een objectvergunning nodig. In de praktijk wordt deze vergunning nooit aangevraagd.

### Initiatief tot stedelijk beleid 2020-2021

In 2020 heeft V&OR gewerkt aan een voorstel om feestverlichting binnen de APV als vergunningsvrij object aan te wijzen zolang het voldoet aan algemene regels. Voor stadsdeel Centrum zijn ook nadere regels voor de vormgeving opgesteld. De nadere regels zijn tot stand gekomen in overleg met EZ, BMA, Welstand, Vereniging Amsterdam City en enkele winkelstraatmanagers. Het voorstel om feestverlichting aan te wijzen als vergunningsvrij object met bijbehorende nadere regels heeft voor veel maatschappelijke aandacht gezorgd. Het voorstel uit 2020 heeft uiteindelijk niet geresulteerd in een aanpassing van de APV en het vaststellen van nadere regels.

### Handleiding voor stadsdeel Centrum

In stadsdeel Centrum blijft de behoefte aan een handleiding voor feestverlichting voor met name winkelgebieden bij zowel ondernemers als bewoners echter groot. Ondernemers willen graag zekerheid of de verlichting die wordt aangeschaft akkoord is en bewoners komen steeds vaker met vragen, klachten en verzoeken tot handhaving over feestverlichting. Om op deze vragen, klachten en handhavingsverzoeken te kunnen reageren is een kader nodig. Daarom is in overleg met ondernemers een handleiding opgesteld.

### Minder regels

Deze handleiding is een eerste stap naar minder regels. Op langere termijn is het onze intentie om feestverlichting vergunningsvrij te maken, zolang het voldoet aan de voorwaarden uit de handleiding.

**Bestuurlijke prioriteit**

Urgent, willen we de handleiding voor de start van het snoeiseizoen vaststellen, zodat verlichting in de gebieden waar maatwerk voor is opgesteld op tijd uit de bomen kan worden gehaald.

**Wettelijke grondslag**

Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam | Bijlage Bevoegdhedenregister | Algemene bepalingen en beperkingen | art.1.a.

C6: beslissen op aanvragen voor het verkrijgen van een vergunning om voorwerpen of stoffen op, aan, in of boven de weg te plaatsen, aan te brengen, te hebben of te storten.

Op grond van artikel 4.3, lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening Amsterdam 2008 (APV) is het verboden zonder vergunning van het college voorwerpen of stoffen op, aan, in of boven de weg te plaatsen, aan te brengen, te hebben of te storten. Hiertoe behoort het aanbrengen van feestverlichting.

Op basis van APV artikel 4.4 lid 1 onder a kan het college een vergunning weigeren als het beoogde gebruik schade kan toebrengen aan de weg, een belemmering kan opleveren voor het gebruik daarvan of een belemmering kan opleveren voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg; onder b als gevaar, hinder of verontreiniging voor de omgeving kan veroorzaken of; onder c als afbreuk doet aan het uiterlijk aanzien van de openbare ruimte. Deze handleiding is een nadere uitwerking van de reeds bestaande voorschriften uit de APV (artikel 4.4).

**Onderbouwing besluit**

Gezien de vragen van bewoners en ondernemers heeft het stadsdeel in 2024-2025 jaar het overleg met ondernemers weer opgepakt om te kijken hoe we dit kunnen regelen. Het stadsdeel wil hierbij zoveel mogelijk aansluiten bij het toekomstige gewenste eindbeeld, waarbij feestverlichting wordt aangewezen als vergunningsvrij object, zolang het voldoet aan nadere regels. Vandaar dat gekozen is om een handleiding op te stellen, zodat in ieder geval besloten kan worden op verzoeken tot handhaving.

In de handleiding zijn enkele algemene regels opgenomen wat betreft het aanbrengen en branden van verlichting, toestemming van eigenaren, lichthinder en veiligheid.

Verder worden de volgende specifieke richtlijnen benoemd voor:

- Objecten op de stoep ten behoeve van feestverlichting
- Verlichting in en aan bomen
- Feestverlichting aan lantaarnpalen
- Kerstbomen in de openbare ruimte
- Vormgeving van feestverlichting aan/tussen gevels en feestverlichting in de openbare ruimte

**Advies en afstemming**

De handleiding is afgestemd met

- EZ (betrokken bij de start van het overleg met ondernemers)
- THOR/handhavingsjurist
- V&OR (assets bomen en openbare verlichting)
- Gebiedsmakelaars

**Stadsdeelcommissie Centrum**

Op 8 juli 2025 heeft de stadsdeelcommissie de Handleiding besproken en de volgende adviezen uitgebracht:

- De stadsdeelcommissie adviseert het DB om maatwerk af te spreken bij eventuele wijzigingen en de termijn van de overgangsperiode vast te stellen op minimaal de datum van aflopen van BIZ-feestverlichtingscontracten.
- De handleiding feestverlichting periodiek, bijvoorbeeld iedere 3 jaar, te evalueren.
- Zorg voor een evaluatiemoment na afloop van het komende feestseizoen, waarbij op de vier uitzonderingslocaties wordt beoordeeld of er sprake is van (zichtbare) schade aan bomen door verlichtingssnoeren.

Naar aanleiding van toezeggingen van het dagelijks bestuur is de volgende wijziging in de Handleiding opgenomen: wat betreft de vier uitzonderingsgebieden waar lichtsnoeren langs takken onder voorwaarden zijn toegestaan, is de term iconisch geschrapt en is een nadere omschrijving van de uitzonderingsgebieden opgenomen.

Naar aanleiding van het advies van de Stadsdeelcommissie zijn de volgende toezeggingen gedaan:

- Waar mogelijk (indien het gaat om contracten van meer dan 5 jaar of aanschaf van verlichting met een lange afschrijvingstermijn) zoekt het bestuur naar een oplossing op maat. Dit past binnen de Handleiding. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen het belang van de BIZ en het algemeen belang. - Naar aanleiding van dit advies is voor een aantal BIZ gebieden (Leidsebuurt, Leliegracht, Elandsgracht en Jodenbreestraat) aparte afspraken gemaakt over de overgangsperiode. Hierbij is rekening gehouden met eerder gemaakte afspraken, investeringen, afschrijvingstermijnen en ook het belang van bomen en openbare verlichting.
- Na het feestverlichtingsseizoen 2025-2026 komt er een evaluatiemoment voor de vier uitzonderingslocaties waar lichtsnoeren in bomen mogen hangen. Met als doel te beoordelen of er spraken is van schade aan bomen door verlichtingssnoeren.
  - In dit kader zijn op 4 augustus 2025 en 28 januari 2026 de vier uitzonderingslocaties bezocht. Tijdens de schouw zijn een aantal zaken geconstateerd, wat aanleiding is geweest om richtlijnen voor het aanbrengen van verlichting in bomen in de handleiding te verduidelijken.
- De Handleiding wordt periodiek geëvalueerd.
  - De eerste evaluatie zal na 5 jaar zijn. Dit heeft te maken met de overgangsperiode van 5 jaar die in de Handleiding is opgenomen. De komende 5 jaar zal gefaseerd in de binnenstad nieuwe verlichting worden opgehangen die moet voldoen aan de richtlijnen uit de Handleiding. Pas dan bestaat er een volledig beeld van de werking van de Handleiding.

**Duurzaamheid**

In de binnenstad proberen we een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid te bewaken. En daarbij tevens het belang van ecologie en duurzaamheid goed in te bedden. Het is daarbij een zoektocht naar de juiste balans.

Feestverlichting is van toegevoegde waarde in de stad tijdens de donkere maanden. Het biedt ondernemers de mogelijkheid om hun winkel of winkel/uitgaansgebied aantrekkelijker in te richten en van een feestelijke uitstraling met passende feestverlichting te voorzien. Voor gebruikers van de openbare ruimte kan feestverlichting bijdragen aan de sfeerbeleving en aan een gevoel van welbevinden en veiligheid in de openbare ruimte.

Tegelijkertijd richt de gemeente zich steeds meer op duurzaamheid/energiebesparing en het vermijden van te veel licht. Dit omdat te veel verlichting een negatieve impact heeft op bioritme, biodiversiteit en gezondheid van mens en natuur. Met de openbare verlichting probeert de gemeente hier al zoveel mogelijk rekening mee te houden. Het toestaan van feestverlichting levert een spanningsveld op met het streven om te veel verlichting te voorkomen in een omgeving waar al relatief veel lichtvervuiling is.

Duurzame verlichting

Het overgrote deel van de grootschalige en collectieve feestverlichting is reeds energiezuinig of zal bij vernieuwing binnen enkele jaren energiezuinig worden.

Duurzaam energiegebruik en donkerte

Om te veel en onnodige verlichting tegen te gaan mag feestverlichting in de nacht niet branden. Gezien het doel van feestverlichting, het in de donkere maanden aantrekkelijk en feestelijk inrichten van hun winkel of winkel/uitgaansgebied, mag feestverlichting branden zolang de stad in bedrijf is en er publiek op straat is. In grote delen van de binnenstad moet daarom alle verlichting om 00.00 uur uit en mag de verlichting vanaf 06.00 weer aangezet worden.

In de gebieden die een relatie hebben met het uitgaansleven, en waar tot laat in de nacht publiek op straat is, mag de verlichting langer blijven branden.

**Participatie**

Over de Handleiding Feestverlichting is overleg geweest met Amsterdam-City, enkele straatmanagers en Avontuur.

De Handleiding Feestverlichting voor ondernemers in stadsdeel Centrum heeft van 21 mei tot en met 2 juli 2025 ter inzage gelegen. Binnen deze periode was het voor een ieder mogelijk om een zienswijze in te dienen.

Vanuit ondernemers zijn 8 zienswijzen bekend gemaakt, vanuit bewoners 44.
Ondernemers richten zich met hun zienswijzen met name op de richtlijnen voor verlichting in bomen en aan lantaarnpalen en op de beperking in tijden dat verlichting in de openbare ruimte en in kerstbomen mag branden.

Vanuit bewoners is er enerzijds waardering voor het feit dat er feestverlichting is en voor de richtlijnen uit de Handleiding. Daarnaast richten bezwaren van bewoners zich vooral op het participatieproces waarbij eerder al met ondernemers is gesproken over de Handleiding; op duurzaamheid, lichtvervuiling en de periode en tijden dat verlichting mag branden (te ruim); op aanzien van het Unesco Werelderfgoed; en op overlast van feestverlichting en zorgen over handhaving.

Naar aanleiding van de zienswijzen is de Handleiding op een aantal punten aangepast. Met als belangrijkste wijzigingen: het toevoegen van een paragraaf over duurzaamheid, het aanpassen van de grenzen van het uitgaansgebied Leidseplein en het nader omschrijven van de voorwaarden

waaronder flikkerende lampjes en kleurvervagingen in beperkte mate mogelijk zijn. In de Toelichting bij de Handleiding is een nadere toelichting op verlichting in bomen en aan lichtmasten toegevoegd.

**Financiële onderbouwing**

**Communicatie**

Binnen de gemeente

Buiten de gemeente

Publiceren besluitenlijst
Publiceren besluit officielebekendmakingen.nl
Bericht aan indieners zienswijze en betrokken ondernemersverenigingen

**Documenten**

| Registratienr. | Naam |
|---|---|
| AD2026-010824 | Stadsdeel Centrum Voordracht (pdf) |
| AD2026-010827 | 2. Maatwerk Leidsebuurt.pdf (pdf) |
| AD2026-010828 | 1. NvB Handleiding Feestverlichting.pdf (pdf) |
| AD2026-010829 | 3. Maatwerk Leliegracht.pdf (pdf) |
| AD2026-010830 | 4. Maatwerk Elandsgracht.pdf (pdf) |
| AD2026-010831 | 5. Maatwerk Jodenbreestraat.pdf (pdf) |
| AD2026-010832 | 6. Evaluatie lichtsnoeren in bomen.pdf (pdf) |
| AD2026-010833 | 7. Handleiding feestverlichting.pdf (pdf) |
| AD2026-010834 | 8. kennisgeving feestverlichting.docx (msw12) |

**Uitslag**

A Akkoord